

בבא קמא קז

דין 3 של ר' יוחנן בטוען טענת גנב: ואמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: הטוען טענת גנב בפקדון, אינו חייב עד שיכפור במקצת ויודה במקצת; מאי טעמא? דאמר קרא: **כִּי הוּא זֶה**.

שמות פרק כב

(ו) כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשֹׁמֵר וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמָּצֵא הַגֵּנֵב יִשְׁלַם שְׁנָיִם:
(ז) אִם לֹא יִמָּצֵא הַגֵּנֵב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶת רֵעֵהוּ:
(ח) עַל כָּל דִּבְרֵי פֶשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שֶׁהָעַל שְׁלֵמָה עַל כָּל אֲבֹדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּ אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנָיִם לְרֵעֵהוּ:

דעה חולקת: ופליגא דר' חייא בר יוסף, דאמר ר' חייא בר יוסף: עירוב פרשיות כתוב כאן, וכי כתיב **כִּי הוּא זֶה** - אמלוה הוא דכתיב.

הסבר: ומאי שנא מלוה? כדרבה, דאמר רבה: מפני מה אמרה תורה מודה במקצת הטענה יושבע?

- חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו, והאי בכולי בעי דנכפריה, והאי דלא כפריה - משום דאין אדם מעיז פניו
- ובכולי בעי דלודי ליה, והאי דכפר ליה במקצת - סבר: אי מודינא ליה בכוליה תבע לי בכוליה, אישתמיט לי מיהא השתא אדהו לי זווי ופרענא, הלכך רמא רחמנא שבועה עילויה כי היכי דלודי ליה בכוליה
- וגבי מלוה הוא דאיכא למימר הכי, אבל גבי פקדון מעיז ומעיז.

ברייתא בנושא דומה לר' יוחנן: תני רמי בר חמא: **ארבעה שומריין צריכיין כפירה במקצת והודאה במקצת, ואלו הן: שומר חנם והשואל, נושא שכר והשוכר.**
טעם לדבריו: אמר רבא: מאי טעמא דרמי בר חמא?

- שומר חנם, בהדיא כתיב ביה **כִּי הוּא זֶה**;
- שומר שכר, יליף **נְתִינָה נְתִינָה** משומר חנם;
- שואל, **וְכִי יִשְׁאֵל** - וי"ו מוסיף על ענין ראשון;
- שוכר:
 - אי למ"ד כשומר שכר - היינו שומר שכר
 - אי למ"ד כשומר חנם - היינו שומר חנם.

שמות פרק כב

שומר חנם

(ו) כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשֹׁמֵר וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמָּצֵא הַגֵּנֵב יִשְׁלַם שְׁנָיִם: (ז) אִם לֹא יִמָּצֵא הַגֵּנֵב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶת רֵעֵהוּ: (ח) עַל כָּל דִּבְרֵי פֶשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שֶׁהָעַל שְׁלֵמָה עַל כָּל אֲבֹדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּ אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנָיִם לְרֵעֵהוּ:

שומר שכר

(ט) כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ חֲמוֹר אוֹ שׁוֹר אוֹ שֶׁהָעַל כָּל בְּהֵמָה לְשֹׁמֵר וּמֵת אוֹ נִשְׁבֵּר אוֹ נִשְׁבָּה אֵין רֹאֶה:
(י) שְׁבַעַת ה' תְּהִיָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶת רֵעֵהוּ וְלָקַח בְּעֵלְיוֹ וְלֹא יִשְׁלַם: (יא) וְאִם גֵּנֵב יִגְנֹב מִעֲמוֹ יִשְׁלַם לְבָעֲלֹ: (יב) אִם טָרַף יִטְרֹף יִבְאֶהוּ עַד הַטָּרְפָּה לֹא יִשְׁלַם:

שואל

(יג) **וְכִי יִשְׁאֵל אִישׁ מֵעַם רֵעֵהוּ וְנִשְׁבֵּר אוֹ מֵת בְּעֵלְיוֹ אֵין עֲמוֹ שְׁלֵם יִשְׁלַם:** (יד) אִם בְּעֵלְיוֹ עֲמוֹ לֹא יִשְׁלַם אִם שְׁכִיר הוּא בָּא בְּשִׁכְרוֹ:

עוד דין בטוען טענת גנב: וא"ר חייא בר יוסף: הטוען טענת גנב בפקדון, אינו חייב עד שישלח בו יד הטעם: מאי טעמא? **וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶת רֵעֵהוּ**, מכלל דאי שלח בה יד - מיחייב. למימרא, דבשלח בה יד עסקינן!

דעה חולקת: אמר להו ר' חייא בר אבא, הכי א"ר יוחנן: בעומדת על אבוסה שנו. שאלה על הבנת דברי ר' יוחנן: א"ל ר' זירא לר' חייא בר אבא:

- דוקא בעומדת על אבוסה קאמר, אבל שלח בה יד קנה, ושבועה לא מהניא ביה כלום
- או דלמא אפי' עומדת על אבוסה קאמר?

ניסיון לענות על השאלה: א"ל: זו לא שמעתי, כיוצא בה שמעתי,
 דא"ר אסי א"ר יוחנן: הטוען טענת אבד ונשבע, וחזר וטען טענת גנב ונשבע, ובאו עדים -
 פטור; מ"ט: לאו משום דקנה בשבועה ראשונה.
דחייה: א"ל: לא, הואיל ויצא ידי בעלים בשבועה ראשונה.
חיזוק לדחייה: איתמר נמי, א"ר אבין א"ר אילעא א"ר יוחנן: הטוען טענת אבידה
 בפקדון ונשבע, וחזר וטען טענת גניבה ונשבע, ובאו עדים - פטור, הואיל ויצא ידי
 בעלים בשבועה ראשונה.

עוד דעה בטוען טענת גנב בלי שליחות יד: אמר רב ששת: הטוען טענת גנב בפקדון, כיון ששלח בו
 יד - פטור;

הטעם: מאי טעמא? הכי קאמר רחמנא: **אִנְקֵרְבָּהּ בְּצֵלָה הַבֵּית אֵל הַאֲלֹהִים אִם לֹא הִנֵּה**
יָדוֹ וְלֹא יָדוֹ, הא שלח ידו - פטור.

קושי: אמר ליה רב נחמן, והלא שלש שבועות משיביעין אותו:

1. שבועה שלא פשעתי בה,
 2. שבועה שלא שלחתי בה יד,
 3. שבועה שאינה ברשותי
- מאי לאו שבועה שלא שלחתי בה יד דומיא דשבועה שאינה ברשותי,
 מה שבועה שאינה ברשותי, כי מיגליא מילתא דאיתיה ברשותיה - חייב, אף שבועה שלא
 שלחתי בה יד, כי מיגליא מילתא דשלח בה יד - חייב!
תירוץ: אמר ליה: לא, שבועה שלא שלחתי בה יד דומיא דשלא פשעתי בה, מה שבועה
 שלא פשעתי בה, כי מיגליא מילתא דפשע בה - פטור מכפל, אף שבועה שלא שלחתי בה
 יד, כי מיגליא מילתא דשלח בה יד - פטור מכפל.

שבועה שלא פשעתי בה	שבועה שלא שלחתי בה יד	שבועה שאינה ברשותי
כי מיגליא מילתא דפשע בה - פטור מכפל	???	כי מיגליא מילתא דאיתיה ברשותיה - חייב כפל

שאלה: בעי רמי בר חמא: במקרה שטוען טענת גנב ובאו עדים שגנב, ואז הודה - פטור מחומש
 למה?

- ממון המחייבו כפל פוטרו מן החומש,
- או דלמא שבועה המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש?